

IBRG

– en webbplats för gränsintresserade

En löst sammanhållen grupp gränsentusiaster från olika länder har sedan 2001 planerat och företagit ett tiotal expeditioner till huvudsakligen europeiska gränsområden. Ett viktigt syfte med dessa expeditioner har varit att besöka dels geografiska enklaver (områden som är helt omslutna av utländskt territorium) och trepunkter (ställen där tre länders statsgränser möts), dels platser för kuriösa gränsdragningar såsom delade byggnader och så kallade pene-enklaver (områden som strängt taget inte är enklaver men som man inte kan komma till eller från annat än via en främmande stats territorium).

I många länder – i synnerhet i Östeuropa – krävs specialtillstånd för att besöka gränsområden. I sina kontakter med gräns-

myndigheter presenterar gruppen sig därför som en internationell grupp utan några som helst kopplingar till respektive regeringar i de länder som expeditionsdeltagarna representerar. Gruppen betonar också att den inte är knuten till någon politisk eller nationell organisation och att medlemmarna kort och gott delar ett och samma intresse: internationella gränser och gränsmarkörer. Logotypen i det brevhuvud som gruppen använder för sin korrespondens är en liten, mångfärgad världskarta, och under logotypen finns texten ”International Border Research Group [IBRG]”. Denna bakgrundsinformation har i allmänhet varit tillräcklig för att bevilja gruppen specialtillstånd, i synnerhet som informationen i de allra flesta fall efterhand kompletterats med detaljerade personuppgifter om de medlemmar som tillståndet gäller.

För att ytterligare underlätta kontakterna till olika länders gränsmyndigheter beslöt gruppens nyvalde president Jan Krogh i slutet av mars i år att göra en egen, engelskspråkig webbsida om gränsgruppen. Sidan är rubricerad ”IBRG” och finns på adressen <http://www.jankrogh.com/ibrg.html>. Här hittar besökaren en beskrivning av gruppens syften och en förteckning över hittills gjorda gränsexpeditioner. Dessutom presenteras de enskilda medlemmarna och deras gränsrelaterade specialintressen och publikationer (med länkar till fotomaterial, videosnuttar, artiklar och

Figur 1. En österrikisk herremän bosatt i den ungerska byn Hoduna förklarar för fyra av gränsgruppens medlemmar hur man kommer till den jugoslavisk-kroatisk-ungerska trepunkten. Foto: Rolf Palmberg 2002..

Figur 2. Två ryska damer (en gränsexpert och en reseguide) diskuterar gränsdragningen mellan Kina, Nordkorea och Ryssland med två av gränsgruppens medlemmar. Foto: Rolf Palmberg 2011.

böcker). Gruppen har en stark nordisk förankring i och med att över hälften av de nuvarande medlemmarna är nordiska medborgare. De övriga representerar Österrike, Storbritannien, Nederländerna, USA och Kanada. Gruppens diskussionsforum finns på adressen <http://tech.groups.yahoo.com/group/ibrg/>.

Planeringen inför nästa års gränsexpedition har nyligen inletts. Målet är denna gång Ferganadalen i Centralasien, där Sovjetunionens sönderfall resulterade i fem nya länder som alla slutar på ”-stan”: Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Turkmenistan och Uzbekistan. Inom detta område finns det åtminstone tre trepunkter som är relativt lätta att ta sig till (den kirgizisk-tadzjikisk-uzbekiska, den afghansk-tadzjikisk-uzbekiska och den afghansk-turkmenisk-uzbekiska). Dessutom bjuder Ferganadalen på inte mindre än åtta exklaver (en term som används då man talar om ägaren till en enklav och inte om det land som omsluter enklaven), närmare bestämt en kirgizisk exklav (i Uzbekistan), tre tadzjikiska exklaver (en i Uzbekistan och två i Kirgizistan) och fyra uzbekiska exklaver (samtliga i Kirgizistan). Beroende på det aktuella läget i området kommer gruppen att också besöka världens två resterande ”-stan”-länder: Afghanistan och Pakistan.

*Rolf Palmberg är lektor i engelska språkets didaktik vid Åbo Akademi i Vasa.
Mejl: rpalmberg@abo.fi*